

M6 - Hamstern

Lösning utan användning av accelererat koord. system

Betrakta en godtycklig punkt på övre halvcirkeln, det räcker också att studera vänster sida, så $0 \leq \varphi \leq \frac{\pi}{2}$.

Vid vilken vinkel φ måste μ vara störst, för att undvika glidning?

Från krafterna i figuren får vi

$$\begin{cases} mg \cos \varphi = F_{fr} & (\text{undviker glidning}) \\ mg \sin \varphi + F_N = m\omega^2 r & (\text{agerar centripetalkraft}) \end{cases}$$

Vi får då

$$\mu = \frac{F_{fr}}{F_N} = \frac{mg \cos \varphi}{m\omega^2 r - mg \sin \varphi} = \frac{g \cos \varphi}{\omega^2 r - g \sin \varphi}, \quad \varphi \in [0, \frac{\pi}{2}]$$

Vi undersöker vilket φ som ger μ maximalt:

$$\mu'(\varphi) = \frac{-g \sin \varphi (\omega^2 r - g \sin \varphi) + g \cos \varphi g \cos \varphi}{(\omega^2 r - g \sin \varphi)^2} = 0$$

↑ kräv?

$$-g\omega^2 r \sin \varphi + g^2 \sin^2 \varphi + g^2 \cos^2 \varphi = 0$$

$$g^2 - g\omega^2 r \sin \varphi = 0$$

$$\sin \varphi = \frac{g}{\omega^2 r}$$

Man finner teckenväxlingen (utför!)

$$\begin{array}{c} \text{arcsin}(\frac{g}{\omega^2 r}) \\ \hline \phantom{\text{arcsin}(\frac{g}{\omega^2 r})} \rightarrow \varphi \end{array}$$

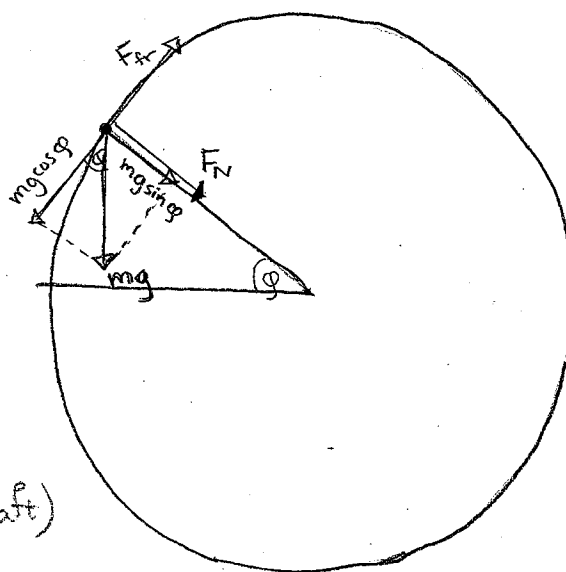
$$\mu'(\varphi) \quad + \quad 0 \quad -$$

$$\mu(\varphi) \quad \nearrow \text{lok. max} \searrow$$

Så $\mu(\sin \varphi = \frac{g}{\omega^2 r})$ ger max.

Vi får (m.h.a. $\cos \varphi = \sqrt{1 - \sin^2 \varphi}$):

$$\begin{aligned} \mu &= \frac{g \sqrt{1 - (\frac{g}{\omega^2 r})^2}}{\omega^2 r - g \frac{g}{\omega^2 r}} = \frac{g \sqrt{1 - (\frac{g}{\omega^2 r})^2}}{\omega^2 r (1 - (\frac{g}{\omega^2 r})^2)} = \frac{g}{\omega^2 r \sqrt{1 - (\frac{g}{\omega^2 r})^2}} \\ &= \frac{g}{\sqrt{\omega^4 r^2 - g^2}} \end{aligned}$$

Eftersom $F_N = m\omega^2 r - mg \sin \varphi \geq 0$ finner vi att tecknet under rottecknet är ok (blir inte negativt).

Vi noterar också att för långsamtast tänkbara rotation, $\omega^2 r - g \rightarrow 0^+$

får vi $\sin \varphi = \frac{g}{\omega^2 r} \rightarrow 1$ dvs $\varphi \rightarrow \frac{\pi}{2}$, dvs det är i toppläget som μ behöver vara stor, närmare bestämt behövs $\mu \rightarrow \infty$.

I gränsen snabb rotation, $\omega^2 r \gg g$ får vi istället $\varphi \rightarrow 0$, dvs störst μ behövs i "sidläget".

Då behöver μ vara $\mu \sim \frac{g}{\omega^2 r}$ dvs väldigt liten.

Svar: μ måste vara minst

$$\mu = \frac{g}{\sqrt{\omega^4 r^2 - g^2}}$$